

نام و نام خانوادگی:		نمره به عدد:	نمره به حروف:
سوالات امتحانی درس: فارسی ۳		تاریخ امتحان:	ساعت شروع: ۸ صبح
مدت امتحان: ۷۰ دقیقه / پرسشنامه		آموزش و پرورش	مهر مدرسه
نوبت دی ماه - سال تحصیلی			
متوسطه دوره دوم - پایه: دوازدهم			

(۱) قلمرو زبانی (۲نمره)

	واژه‌های مشخص شده را معنا کنید:
۱	۱. همه نوری و <u>سروری</u> همه جودی و جزایی. ۲. گفت: باید <u>حد زند</u> هشیار مردم مست را. ۵. برای هر یک از موارد زیر یک مترادف بیاورید.
۰/۵	۵-۱- به خدای تعالی بازگشتن: ۶. فعل های مشخص شده را از نظر کاربرد معنایی بررسی کنید:
۰/۵	۶-۱- زاهد ظاهر پرست از حال ما آگاه نیست. ۷. کلمه‌های املائی را برای جای خالی بگزینید:
۰/۵	۷-۱- عصاره تاکی به قدرت او شهد ... (فایق - فایغ) شده. ۷-۲- چشمه آبی سرد که در... (تموز - تموظ) سوزان کویر، گویی از دل یخچالی بزرگ بیرون می آید.
۱	۸. غلط‌های املائی را در گروه واژگان زیر بیابید و اصلاح کند. « فرظ و واجب - بهر مکاشفت - ثواب و درست - قیاس و اندازه - فراق و آسایش - شیر ارغند - طرف چمن - طایر قدس - محرم و آشنا - بحت و حیرت »
۰/۵	۹. نقش دستوری واژه های زیرخط دار را شناسایی کنید. « آن کسی را که در این ملک سلیمان کردیم / ملت امروز یقین کرد که او اهرمن است »
۰/۵	۱۰. در بیت زیر یک ترکیب وصفی و یک ترکیب اضافی بیابید. ■ زین بی خردان سفله بستان / داد دل مردم خردمند
۰/۵	۱۱. هر یک از واوهای متن زیر چه نوع واوی است. (حرف عطف، حرف پیوند) ۱۱-۱- نیمه شب آرام تابستان بود و من هنوز کودکی هفت هشت ساله. ۱۱-۲- به سوی شهرها و آبادی ها آمده اند.
۱	۱۲. با توجه به جمله زیر به چهار پرسش پاسخ دهید. ■ دانش آموز پایه دوازدهم با پیراهن آبی آسمانی خود در هوای بسیار خوب کوهپیمایی می کرد.
۰/۵	۱۲-۱- کدام واژه قید صفت است؟ ۱۲-۲- کدام واژه صفت صفت است؟ ۱۲-۳- کدام واژه متمم است؟ ۱۲-۴- کدام واژه صفت مضاف الیه است؟
۰/۵	۱۳. در عبارت زیر چه واژه ای حذف شده است؟ این جزء به چه قرینه ای حذف را گردیده است؟ فکری ای هم وطنان در ره آزادی خویش / بنمایید که هر کس نکند مثل من است
۰/۵	۱۴. در مصراع زیر نوع «را» چیست؟ ■ مر زبان را مشتری جز گوش نیست.

۲) قلمرو ادبی (نمره)

- ۰/۲۵ ۱۵. در عبارت روبرو «گل‌های الماس» استعاره از چیست؟ آن شب نیز ماه با تالافو پرشکوهش از راه رسید و گل‌های الماس شکفتند.
- ۰/۵ ۱۶. با نگرش به واژه‌های زیرخطدار، عبارت‌های زیر در بردارنده چه آرایه‌هایی است؟
- ۰/۵ ۱۶-۱- ای مادر سرسپید بشنو / این پند سیاه بخت فرزند
- ۰/۵ ۱۶-۲- با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی ست / ما را فراغتی ست که جمشید جم نداشت
- ۰/۷۵ ۱۷. سه آرایه در بیت زیر بیابید و آنها را مشخص کنید.
- ۰/۷۵ « دست از مس وجود چو مردان ره بشوی / تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی »
- ۰/۵ ۱۸. یک آرایه در مصراع زیر بیابید و آن را مشخص کنید.
- ۰/۵ « محرم این هوش جز بی هوش نیست. »
- ۰/۵ ۱۹. درست و نادرست بودن آرایه‌ها را در بیت‌های زیر بررسی کنید.
- ۰/۵ ۱۹-۱- شانه می آید به کار زلف در آشفتگی / آشنایان را در ایام پریشانی پیرس (اسلوب معادله - استعاره)
- ۰/۵ ۱۹-۲- گفتم: به روزگاران مهری نشسته گفتم / بیرون نمی توان کرد حتی به روزگاران (تضمین - واژه آرایه)
- ۱ ۲۰. هر یک از کتابهای زیر از آن چه کسی است؟
- ۱-۲۰- تذکره الأولیاء: ۲-۲۰- فیه ما فیه:
- ۰/۵ ۲۱. بیت به هم ریخته زیر را سامان دهید.
- ۰/۵ « جنونم - برانگیخت - خاموشی - بازآ - فریادها - که در هوایت - کوهساران - از سنگ. »
- ۰/۵ ۲۲. بیت‌های زیر را کامل کنید:
- ۰/۵ ۲۲-۱- خواب و خورت ز مرتبه خویش دور کرد / .....
- ۰/۵ ۲۳. مصراع‌های ستون چپ با کدام یک از مصراع‌های ستون راست کامل می شود؟ (یک مورد اضافه است).
- ۰/۵ ۲۳-۱- یک دم غریق بحر خدا شو گمان مبر ○ هان ای پسر بکوش که روزی پدر شوی ○
- ۰/۵ ۲۳-۲- در مکتب حقایق پیش ادیب عشق ○ تا راهرو نباشی کی راهبر شوی ○
- کز آب هفت بحر به یک موی تر شوی.

۳) قلمرو فکری (نمره)

- ۰/۷۵ معنای بیت‌ها و نوشته‌های زیر را به نشر روان بنویسید.
- ۰/۵ ۲۴. لب و دندان سنایی همه توحید تو گوید / مگر از آتش دوزخ بودش روی رهایی.
- ۰/۵ ۲۵. درختان را به خلعت نوروزی قبای سبز ورق در بر گرفته.
- ۰/۷۵ ۲۶. خانه ای کاو شود از دست اجانب آباد / ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت الحزن است.
- ۰/۵ ۲۷. خاکی است که رنگین شده از خون ضعیفان / این ملک که بغداد و ری اش نام نهادند.
- ۰/۵ ۲۸. برکش ز سر آن سپید معجر / بنشین به یکی کبود اورند.
- ۰/۵ ۲۹. وجه خدا اگر شودت منظر نظر / زین پس شکی نماند که صاحب نظر شوی.
- ۰/۵ ۳۰. در عشق کسی قدم نهد کش جان نیست / با جان بودن به عشق در سامان نیست.

۰/۵	۳۱. خوان نعمت بی دریغش همه جا کشیده.
۰/۲۵	۳۲. با توجه به بیت‌های زیر به پرسش‌های زیر پاسخ دهید.
۰/۲۵	آتش است این بانگ‌نای و نیست باد هر که این آتش ندارد، نیست باد آتش عشق است کاندر نی فتاد جوشش عشق است کاندرمی فتاد نی، حریف هر که از یاری برید پرده‌های پرده‌های ما درید همچو نی زهری و تریاقی که دید؟ همچو نی دمساز و مشتاقی که دید؟ نی، حدیث راه پر خون می‌کند قصه‌های عشق مجنون می‌کند
۰/۵	۳۲-۱- منظور از «باد» در مصراع نخست و دوم چیست؟
۰/۵	۳۲-۲- در بیت پنجم یک کنایه بیابید و معنی آن را بنویسید؟
۰/۲۵	۳۲-۳- قالب این سروده چیست؟
۰/۲۵	۳۲-۴- در بیت دوم یک آرایه بیابید و بنویسید؟
۰/۲۵	۳۲-۵- منظور از «تریاق» چیست؟
۰/۵	۳۳. منظور از «خوش حالان» و «بدحالان» در بیت زیر چیست؟
۰/۵	« من به هر جمعیتی نالان شدم / جفت بد حالان و خوش حالان شدم »
۰/۵	۳۴. مفهوم عبارت زیر چیست و یادآور کدام مثل است؟ از بیم عقرب جرّاره دمو کراسی قرن بیستم، ناچار شده به مار غاشیه حکومت سرهنگک‌ها پناه ببرد.
۰/۲۵	۳۵. منظور از «سوخته جان» در بیت زیر چه کسی است؟ « پنهان مکن آتش درون را / زین سوخته جان شو یکی پند »
۰/۵	۳۶. مقصود از «نی» و «نیستان» در بیت زیر چیست؟ بشنو این نی چون حکایت می‌کند / از جدایی‌ها شکایت می‌کند // کز نیستان تا مرا ببریده اند / از نفیرم مرد و زن نالیده اند
۰/۲۵	۳۷. عبارت « پرده ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد » به چه صفت خداوند اشاره دارد؟
این همه گفتیم لیک اندر بسیج / بی عنایات خدا هیچیم هیچ	

نمره به عدد:		نمره به حروف:		نام و نام خانوادگی:	
تاریخ امتحان:		ساعت شروع: ۸ صبح		سوالات امتحانی درس: فارسی ۳	
آموزش و پرورش دبیرستان (دوره دوم)		مهر مدرسه		مدت امتحان: ۷۰ دقیقه / پاسخ برگ	
				نوبت دی ماه - سال تحصیلی متوسطه دوره دوم - پایه: دوازدهم	

۱) قلمرو زبانی (نمره ۵)					
		واژه‌های مشخص شده را معنا کنید:			
۱			۳-		۱.
			۴-		۲.
					۵.
۰/۵			۲-۵-		۱-۵-
					۶.
۰/۵			۲-۶-		۱-۶-
					۷.
۰/۵			۲-۷-		۱-۷-
					۸.
۱					۹.
۰/۵					۱۰.
					۱۱.
۰/۵			۲-۱۱-		۱-۱۱-
۰/۵					۱۲.
			۲-۱۲-		۱-۱۲-
۱			۴-۱۲-		۳-۱۲-
					۱۳.
۰/۵					۱۴.
۰/۵					

۲) قلمرو ادبی (نمره ۵)

۰/۲۵			۱۵.
۰/۵			۱۶.
		-۱-۱۶	
۰/۷۵			۱۷.
۰/۵			۱۸.
		-۱-۱۹	
۰/۵			۱۹.
		-۲-۱۹	
۰/۵			۲۰.
		تذکره الأولیاء: ۱-۲۰	
		۲-۲۰- فیه ما فیه:	
۰/۵			۲۱.
۰/۵			۲۲.
۱			
			-۱-۲۲
۰/۵			۲۳.
		۱-۲۳- یک دم غریق بحر خدا شو گمان مبر	
		۲-۲۳- در مکتب حقایق پیش ادیب عشق	
۰/۵		۰ هان ای پسر بکوش که روزی پدر شوی	
		۰ تا راهرو نباشی کی راهبر شوی	
۰/۵		۰ کز آب هفت بحر به یک موی تر شوی.	

**۳) قلمرو فکری (۸نمره)**

		معنای بیت‌ها و نوشته‌های زیر را به نثر روان بنویسید.	
۰/۷۵		.....	۲۴.
۰/۵		.....	۲۵.
۰/۷۵		.....	۲۶.
۰/۵		.....	۲۷.
۰/۵		.....	۲۸.

۰/۵	.....	۲۹
۰/۲۵	.....	۳۰
۰/۲۵	.....	۳۱
		۳۲. با توجه به بیت‌های زیر به پرسش‌های زیر پاسخ دهید.
	-۳-۳۲	-۲-۳۲
۰/۵		-۱-۳۲
۰/۵		-۴-۳۲
۰/۲۵		
۰/۲۵		۳۳
۰/۵		
۰/۵		۳۴
۰/۵		
۰/۲۵		۳۵
۰/۲۵		
۰/۲۵		۳۶
۰/۵		
۰/۲۵		۳۷
۰/۲۵		
این همه گفتیم لیک اندر بسیج / بی عنایات خدا هیچیم هیچ		

نمره به عدد:	نمره به حروف:	پاسخ نامه
تاریخ امتحان:	ساعت شروع: ۸ صبح	سوالات امتحانی درس: فارسی ۳
آموزش و پرورش دبیرستان (دوره دوم)	مهر مدرسه	مدت امتحان: ۷۰ دقیقه
		نوبت دی ماه - سال تحصیلی متوسطه دوره دوم - پایه: دوازدهم

(۱) قلمرو زبانی (۲نمره)

		واژه‌های مشخص شده را معنا کنید:
۱	۳- گمان (۰/۲۵)	۱. شادی (۰/۲۵)
	۴- باد بسیار گرم و زیان رساننده (۰/۲۵)	۲. شلاق زدن (۰/۲۵)
		۵. برای هر یک از موارد زیر یک مترادف بیاورید.
۰/۵		۱-۵- انابت (۰/۲۵)      ۲-۵- مفرّج
		۶. فعل‌های مشخص شده را از نظر کاربرد معنایی بررسی کنید:
۰/۵	۲-۶- برویم، فعل تام (۰/۲۵)	۶-۱- فعل اسنادی، متضاد «است» (۰/۲۵)
		۷. کلمه‌های املائی را برای جای خالی بگزینید:
۰/۵		۷-۱- فایق (۰/۲۵)
		۷-۲- تموز (۰/۲۵)
		۸. غلط‌های املائی را در گروه واژگان زیر بیابید و اصلاح کند.
۱		« فرض و واجب - بحر مکاشفت - فراغ و آسایش - بهت و حیرت » (هر پاسخ درست ۰/۲۵)
		۹. نقش دستوری واژه‌های زیر خط دار را شناسایی کنید.
۰/۵		سلیمان: مسند (۰/۲۵) / ملت: نهاد (۰/۲۵)
		۱۰. در بیت زیر یک ترکیب وصفی و یک ترکیب اضافی بیابید.
۰/۵		ترکیب وصفی: بی خردان سفله، این بی خردان، مردم خردمند / ترکیب اضافی: داد دل، دل مردم (هر پاسخ درست ۰/۲۵)
		۱۱. هر یک از واژه‌های متن زیر چه نوع واوی است. (حرف عطف، حرف پیوند)
۰/۵		۱۱-۱- حرف پیوند (۰/۲۵)
		۱۱-۲- حرف عطف (۰/۲۵)
		۱۲. با توجه به جمله زیر به دو پرسش پاسخ دهید.
۱		■ دانش آموز پایه دوازدهم با پیراهن آبی آسمانی خود در هوای بسیار خوب کوهپیمایی می‌کرد.
	۱۲-۱- بسیار (۰/۲۵)	
	۱۲-۲- آسمانی (۰/۲۵)	
	۱۲-۳- پیراهن (۰/۲۵)	
۰/۵		۱۳. در عبارت زیر چه واژه ای حذف شده است؟ این جزء به چه قرینه ای حذف را گردیده است؟
		فکری (۰/۲۵)، قرینه لفظی (۰/۲۵)
		۱۴. در مصراع زیر نوع «را» چیست؟
۰/۵		اضافه گسسته (۰/۵)

۲) قلمرو ادبی (نمره ۵)

۰/۲۵	۱۵. ستارگان (۰/۲۵)
	۱۶. با نگرش به واژه‌های زیرخطدار، عبارت‌های زیر در بردارنده چه آرایه‌هایی است؟
۰/۷۵	۱۶-۱- حس آمیزی (۰/۲۵) ۱۶-۲- تلمیح (۰/۲۵)
	۱۷. سه آرایه در بیت زیر پیدا کنید و رکن‌های آن را بازگو کنید.
۱	تناسب: مس، زر، کیمیای / تشبیه: چو مردان ره، کیمیای عشق، زر شوی، مس وجود / دست بشوی: کنایه / جناس: بشوی، شوی / واج آرای (هر پاسخ درست ۰/۲۵)
	۱۸. متناقض نما (۰/۲۵)
۰/۵	۱۹. درست و نادرست بودن آرایه‌ها را در بیت‌های زیر بررسی کنید.
	۱۹-۱- درست (۰/۲۵)
۰/۵	۱۹-۲- درست (۰/۲۵)
	۲۰. ۲۰-۱- تذکره‌الاولیاء: عطار نیشابوری (۰/۵)      ۲۰-۲- فیه ما فیه: مولوی (۰/۵)
۰/۵	۲۱. بیت به هم ریخته زیر را سامان دهید.
	« باز آ که در هوایت خاموشی جنونم / فریادها برانگیخت از سنگ کوهساران » (۰/۵)
۱	۲۲. بیت‌های زیر را کامل کنید:
	۲۲-۱- آن گه رسی به خویش که بی خواب و خور شوی (۰/۵)
	۲۳. (هر پاسخ درست ۰/۲۵)
۰/۵	۲۳-۱- یک دم غریق بحر خدا شو گمان مبر ○ ○ هان ای پسر بکوش که روزی پدر شوی (۰/۲۵)
	۲۳-۲- در مکتب حقایق پیش ادیب عشق ○ ○ تا راهرو نباشی کی راهبر شوی
	○ کز آب هفت بحر به یک موی تر شوی. (۰/۲۵)

۳) قلمرو فکری (نمره ۸)

۰/۷۵	معنای بیت‌ها و نوشته‌های زیر را به نثر روان بنویسید.
	۲۴. همه وجود سنایی یگانگی تو را می‌گویند. امید است (شاید) برای او (سنایی) از آتش دوزخ [راه‌ایی] باشد.
۰/۵	۲۵. خداوند درختان را پربرگ کرده است و برگ‌هایشان مانند قبای سبز رنگ است.
۰/۷۵	۲۶. کشوری که با توانمندی و امکانات بیگانگان آباد شود باید آن کشور را با اشک مردم ویران کرد؛ زیرا آن کشور همانند ماتمکده است نه کشور.
۰/۵	۲۷. این سرزمین، سرزمینی است که به خاطر جان باختن انسانی‌های ستم دیده بسیاری از خون‌رنگین شده است و ما آن را بغداد و ری نام نهادیم.
۰/۵	۲۸. ای دماوند، از ناتوانی و خاموشی دست بکش. بر اورنگ فرمانروایی بنشین و توانایی خودت را نمایان کن.



۰/۵	۲۹. اگر نور خداوند پیشرو تو قرار گیرد، به یقین از این پس دارای بینش و آگاهی خواهی گشت.
۰/۲۵	۳۰. کسی می تواند در راه عشق گام بنهد که بمیرد و جانش را از دست بدهد. امکان ندارد که عاشق جان داشته باشد.
۰/۲۵	۳۱. سفره نعمت بی مضایقه خداوند همه جا پهن است.
۰/۲۵	۳۲. با توجه به بیت های زیر به پرسش های زیر پاسخ دهید.
۰/۵	آتش است این بانگ نای و نیست باد هر که این آتش ندارد، نیست باد
۰/۵	آتش عشق است کاندر نی فتاد جوشش عشق است کاندر می فتاد
۰/۲۵	نی، حریف هر که از یاری برید پرده هایش پرده های ما درید
۰/۵	همچونی زهری و تریاقی که دید؟ همچونی دمساز و مشتاقی که دید؟
۰/۵	نی، حدیث راه پر خون می کند قصه های عشق مجنون می کند
۰/۵	۳۲-۱- باد: نسیم / باد: شود (هر پاسخ درست ۰/۲۵)
۰/۲۵	۳۲-۲- راه پر خون: خطرناک (هر پاسخ درست ۰/۲۵)
۰/۲۵	۳۲-۳- مثنوی (۰/۲۵)
۰/۵	۳۲-۴- تشبیه: آتش عشق / جوشش عشق: استعاره / می، نی: جناس (۰/۲۵)
۰/۵	۳۲-۵- پادزهر (۰/۵)
۰/۵	۳۳. خوش حالان: رهروان راه حق که از سیر به سوی حق شادمان اند. / بدحالان: کسانی که سیر و سلوک آنها به سوی حق کند است. (هر پاسخ درست ۰/۲۵)
۰/۵	۳۴. معنی عبارت زیر چیست و یادآور کدام مثل است؟
۰/۲۵	معنی: از وضعیت بد به وضعیت بدتر دچار شدن / از چاله به چاه افتادن (هر پاسخ درست ۰/۲۵)
۰/۵	۳۵. سخنور (۰/۲۵)
۰/۵	۳۶. نی: مولانا / نیستان: جهان معنا (هر پاسخ درست ۰/۲۵)
۰/۲۵	۳۷. ستار العیوب بودن خداوند (۰/۲۵)

این همه گفتیم لیک اندر بسیج / بی عنایات خدا هیچیم هیچ